

WILLIAM LUODON MUISTOLLE.

Vaatimattomasta juoksupojan ammatista itsenäiseen johtajatoimeen — se on ollut monen Vienan miehen elämänura Suomessa. Johtaja William Luoto syntyi Uhtuan kunnan Röhön kylässä nuden vuoden päivänä 1872. Jo ennen kymmenettä ikävuottaan siirtyi Luoto Etelä-Suomeen ja pääsi Tuusulan pitäjän kirkonkylän kansakouluun ja siten hän sai suomalaisen alkeissivistyksen. Ollen sen Puolangalla tiskimiehenä viitisen vuotta siirtyi vainaja serkkunsa liikkeeseen jälleen Etelä-Suomeen, tällä kertaa Espooseen. Tämän liikkeen vainaja myöhemmin osti harjoittaen siinä itsenäistä liikettä 8—9 vuotta. 1904 Luodon asuinpaikaksi tuli Helsinki. Aluksi hän oli kauppamatkustajana Tukku-Kauppa O/Y:llä 8 vuotta ja sitten Talous-Osakekaupan kangasosastolla vuoteen 1917 asti. Tämän jälkeen hän perusti yhdessä herrojen Pohjolan ja Einiön kanssa Lyhyttavara O/Y:n-nimisen yhtiön, mutta jo parin vuoden kuluttua hän siirtyi Frithiof Lindström O/Y:n toimitusjohtajaksi, jossa toimessa hän oli vuoteen 1926 asti. Vainaja oli tämän jälkeen viitisen vuotta ulkomaisten tehtaiden edustajana, mutta rupesi sen jälkeen yhdessä herran Kaarlo Tefken kanssa ostelemaan konkurssipesiä. Yhtiökumppanin kuoltua vuoden kuluttua tuli tämän tilalle liikkeeseen johtaja T. J. Leskinen. Luoto & Leskinen-nimisenä liike siten laajentui ja haaraantui sikäli, että se osti syksyllä 1933 Lübäckin trikooteltaan Helsingissä. Tarkoituksena oli kangasliikkeen lopettaminen ja kokonaan siirtyminen tehtaan kehittämiseen, mutta äkillinen sydänhalvaus katkaisi tarmokkaan johtajan elämän ennenkuin nämä suunnitelmat olivat täysin toteutuneet.

Vaikka William Luoto oli aivan nuorena siirtynyt kotiseudultaan Suomeen, olivat hänen sydänjuurensa lujasti kiinni synnyinseudun kamarassa. Rakkaudella ja läheisesti vainaja seurasi Vienan Karja-

lan sivistys- ja vapautumispyrkimyksiä. Kun Vienan Karjalaisten Liitto v. 1906 perustettiin, liittyi Luoto seuraavana vuotena liiton työntekijäin joukkoon ja kun tämä Vienan miesten perustama järjestö keväällä 1917 alkoi uusin voimin toimia Karjalan Sisistysseuranimisenä, liittyi vainaja senkin riveihin, ollen useina vuosina seuran johtokunnankin jäsenenä. — Mutta William Luoto oli myöskin läheisesti mukana Itä-Karjalan vapausliikkeessä. Hän oli neuvottelussa useissa tärkeissä Vienaa koskeissa neuvottelutilaisuuksissa ja muutenkin hän tuki näitä pyrkimyksiä. M. m. hän oli järjestämässä Suomessa asuvain vienankarjalaisten edustusta kuuluille Uhtuan maakuntapäiville, mikä tapahtui yhtäläisen äänioikeuden kautta, kuten nämä edustajavaalit rajan takanakin tapahtuivat. Kun vainaja viime tammikuun viimeisenä päivänä laskettiin viimeiseen leposijaan Malmin hautuumaalle, oli allekirjoittaneella kunnia suorittaa ansioittuneelle Vienan pojalle Karjalan Sivistysseuran puolesta viimeinen kiitollisuuden ja kunnioituksen osoitus. Seuran seppeleen nauhoissa olivat seuraavat sanat: Johtaja William Luodolle, monivuotiselle entiselle johtokuntansa jäsenelle, Karjalan Sivistysseura.

William Luodon maallinen vaellus oli milloin päivänpaisteista, milloin raskaiden pilvien peittämää. Mutta hän säilytti aina heimmomme erään oleellisen luonteenominaisuuden — optimismin. Tämä valoisa elämäkatsomus liittyi vakaviin elämän pohjavirtoihin. Siksi hänellä iäisyysarvot olivat läheisiä. Kaivaten muistaa vanhempi karjalaispolvi manalle siirtynyttä miestä, joka heidän kanssaan lähes kolmisenkymmentä vuotta sitten ryhtyi työskentelemään Vienan Karjalan kansallisella työvainiolla.

W. Keynäs.

Kalevala-juhlia Neuvosto-Karjalassa ja Venäjällä.

Petroskoissa:

Petroskoissa on helmikuun 28 p:nä vietetty Kalevalan riemujuhlaa. Neuvosto-Karjalan kansankomisarien neuvoston puheenjohtaja Gylling piti juhlaallisuuksien avajaispuheen ja professorit Kagarov ja Sirola pitivät venäjäksi ja suomeksi esitelmää Kalevalan merkityksestä. Samalla esitettiin suuri etnograafinen konsertti, johon ottivat osaa laulajat, runolaulajat sekä talonpojat. Juhlaallisuuksien yhteydessä oli myös suuri näyttely, jossa oli m. m. Kalevalan painos vuodelta 1835.

Maalisk. 2 p:nä ilmoitettiin Petroskoista (STT): Kalevalan 100-vuotisriemujuhla jatketaan edelleen. Täällä järjestetyssä riemujuhlanäyttelyssä on käynyt useita retkikuntia. »Kansallisen kulttuurin talossa» järjestettiin musikaalis-kansatieteellinen ilta, jossa esitettiin Aino-sinfonian kolmas osa. Tämän Kalevala-

aiheisen sinfonian on riemujuhlaa varten säveltänyt nuori säveltäjä Rubin Pergament. Karjalan teatteri esitti useita Kalevala-aiheisia kuvaelmia. Illan kuluessa esiintyivät myöskin runolaulaja Remsu ja Trifonov. Kanteleorkesteri esitti karjalaisia sävelmiä.

Moskovassa:

Moskova, 5. 3. (STT): Sivistyksellisiä suhteita ulkomaihin harrastava seura järjesti 4. 3. yksissäneuvoin Moskovan Tiedeseuran kanssa Kalevala-juhlan, jossa oli saapuvilla m. m. ulkoasiainkomissariatien virkamiehiä, Suomen lähetystön jäseniä sekä useita tunnettuja tiedemiehiä, taiteilijoita ja kirjailijoita. Prof. Kaganov piti esitelmän Kalevalasta, minkä jälkeen seurasi Kalevala-aiheista musiikkiohjelmaa. Kansantaitelija Jurew lausui erään Kalevala-runon ja lopuksi esiintyivät eräät karjalaiset runolaulajat kanteleen säestyksellä.